

NOKUTs tilsynsrapporter

Psykisk helsearbeid og rusarbeid

Aschehoug fagskole AS

Januar 2014

Utdanningssted:	Oslo, Bergen og Trondheim
Utdanningstilbud:	Psykisk helsearbeid og rusarbeid
Dato for vedtak:	13.01.2014
Fagskolepoeng:	60
Sakkyndige:	Hanne Ekroll Birgitte Bjørngaard
Saksnummer:	13/264

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt: Hanne Ekroll og Birgitte Bjørngaard

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes den sakkyndige rapporten (kapittel 2 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbyder kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingene fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. NOKUT har konkludert med at søknaden ikke tilfredsstillende alle kriterier for godkjenning av fagskoleutdanning. Det er mulig å søke NOKUT på nytt, men da forventes det at søker har forbedret utdanningskvaliteten i henhold til vurderingene gitt i denne rapporten (Må-punktene).

Oslo, 13. januar 2014

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren.....	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
1.2	Rammebetingelser – krav til søknaden.....	1
2	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet.....	1
2.1	Oppsummering	2
2.2	Læringsmål og kvalifikasjoner	2
2.3	Faglig innhold.....	6
2.4	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	9
2.5	Eksamen og vitnemål.....	15
2.6	Infrastruktur	17
2.7	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	20
3	Tilsvarsrunde.....	22
3.1	Søkerens tilbakemelding.....	22
3.2	NOKUTs tilleggsvurdering	24
4	Vedtak	25
5	Dokumentasjon	25
	Vedlegg 1:.....	26
	Vedlegg 2:.....	27

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

Aschehoug fagskole AS søkte NOKUT 15. februar 2013 om godkjenning av fagskoleutdanningen *psykisk helsearbeid og rusarbeid*. Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis på heltid over ett år eller deltid over to år. Undervisningen vil gis ved Aschehoug fagskole, i Oslo, Trondheim og Bergen, og det er søkt godkjenning for inntil 50 studenter.

Tilbyder har allerede et godkjent utdanningstilbud på 60 fagskolepoeng: *Pedagogisk fagarbeider*.

Systemet for kvalitetssikring er godkjent, jf. brev datert 31. mai 2010. Styreordningen og reglementet ble godkjent av NOKUT 29. august 2011, jf. NOKUTs sak 11/103. NOKUT mottok revidert reglement 13. desember 2013. Det reviderte reglementet er funnet tilfredsstillende jf. NOKUTs sak 13/263.

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.aschehougfagskole.no. Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningstilbudet som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene.

1.2 Rammebetingelser – krav til søknaden

- Søker må beskrive og dokumentere kvaliteten på utdanningstilbudet i henhold til NOKUTs mal for elektronisk søknad.
- Det må fremgå av søknaden at utdanningstilbudet er innenfor rammen av minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning.
- Søknaden skal sannsynliggjøre at utdanningstilbudet bygger på fullført videregående opplæring og at utdanningstilbudet er yrkesrettet.
- For tilbydere som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune må søker / tilbyder være registrert i Enhetsregisteret.

Presentasjon og vurdering

NOKUT har vurdert søknaden ut fra nevnte forutsetninger. Rammebetingelsene er til stede for at søknaden skal kunne behandles av NOKUT.

Konklusjon

Søker oppfylder forutsetningene for videre saksbehandling.

2 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapitlet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning.

Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

2.1 Oppsummering

Tilbyder søker om godkjenning av utdanningen for tre studiesteder. Våre kommentarer tar utgangspunkt i at tilbudet skal være like bra uansett hvor utdanningen gjennomføres, og vi mener at tilbyder blant annet må sikre kompetent og nok undervisningspersonell, at avtaler om praksisplasser er i orden og at lokaler er tilgjengelig.

Utdanningsplanen er bygd opp på en bra måte og er lett å lese, men har også en del mangler særlig knyttet til praksis, vurdering og sammenheng i det faglige innholdet. Utdanningsplanen skal være et viktig verktøy og skal være med å sikre at studentene får det de skal ha, og det er derfor viktig at den inneholder nok informasjon og tydelig informasjon til å ivareta dette. Planen bærer preg av klipp og lim og oppleves som lite gjennomarbeidet.

Vi anbefaler tilbyder å jobbe med videreutvikling av utdanningstilbudet i stedet for å komme med tilsvarende endringer som må gjøres er av vesentlig grad, både på detaljnivå og i et større perspektiv.

2.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

2.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er «Psykisk helsearbeid og rusarbeid». Dette er det samme som navnet på den nasjonale planen, «Nasjonal plan for psykisk helsearbeid og rusarbeid» godkjent av NUFHO 8. oktober 2012. Denne utdanningen bygger på NUFHOs plan, fagskoleloven, Nasjonal plan for ettårig fagskoleutdanning i helse- og sosialfag, Generell del (2010) og Helsedirektoratets veileder.

Vurdering

Navnet «Psykisk helsearbeid og rusarbeid» er dekkende og det viser til hva slags kompetanse denne utdanningen gir.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningsstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder har beskrevet overordnede læringsutbyttebeskrivelser for studiet samt konkretisert læringsutbytte i de enkelte modulene eller emnene. Det er ikke beskrevet læringsutbytte for praksis. Det er beskrevet læringsutbytte for fordypningseksamen.

Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Etter fullført utdanning har studenten kjennskap til felles kunnskapsgrunnlag, verdier og relevante lover, kunnskap om og innsikt i psykiske lidelser og ruslidelser, grunnleggende kunnskap om forebyggende metoder, behandling og tiltak, kan iverksette tiltak, og kunnskap om tverrfaglig samarbeid, kommunikasjon og brukermedvirkning.

Ferdighet

Det vises til at studenten etter fullført utdanning kan arbeide helsefremmende og bidra til å forebygge problemutvikling, sykdom og funksjonsnedsettelse, skal bruke sin kunnskap og samhandlingskompetanse i veiledning av pasienten, ivareta individuelle behov og samarbeide med pårørende og andre aktuelle personer. Studenten kan kartlegge behov og iverksette tiltak, samt bidra til å ta i bruk og vurdere tiltak og metoder. Studenten kommuniserer profesjonelt, og holder seg faglig oppdatert og deltar i faglig utvikling på arbeidsplassen.

Generell kompetanse

Generell kompetanse beskrives i punkter som at studenten identifiserer etiske utfordringer og dilemmaer, reflekterer og anvender sin kunnskap og deltar i faggrupper. Studenten skal kunne delta i kartlegging og behandling, er bevisst egen og andres kompetanse samt bidrar til tverrfaglig samarbeid.

I hvert emne er det beskrevet tydelige læringsutbyttebeskrivelser for nettopp dette emnet.

Tilbyder har i søknaden begrunnet hvorfor kvalifikasjonene ligger på et tertiært nivå med at studieplanen representerer en fordypning i fagfeltet som gir handlingsberedskap for å møte pasienter og pårørende i kliniske situasjoner, kunne observere og iverksette tiltak. Ifølge tilbyder ligger også litteratur og studiets teoretiske grunnlag på tertiært nivå.

Vurdering

Læringsutbytte er godt beskrevet i utdanningsplanen, både som overordnede beskrivelser for hele utdanningen, og som konkretiserte læringsutbyttebeskrivelser under hvert emne, med unntak av praksis. De er oversiktlig satt opp og inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene er i tråd med den nasjonale planen og er tydelige.

Læringsutbyttebeskrivelsene ligger på tertiært nivå og er lett forståelige. Det må beskrives tydelig læringsutbytte også for praksis.

Under læringsutbyttebeskrivelsene for fordypningseksamen står det om studentenes «kompetanse relatert til fagfeltet kreftomsorg og lindrende pleie...» Ordene og innholdet i planen må være rettet mot psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- ha egne læringsutbyttebeskrivelser for praksis
- rydde opp i ord og begrep slik at planen tydelig omhandler psykisk helsearbeid og rusarbeid

2.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

Tilbyder viser i både studieplanen og søknaden til at helsesektoren i dag har store utfordringer med å skaffe nok kvalifisert personale, og at denne utfordringen vil øke i fremtiden. Det henvises til Samhandlingsreformen og andre endringer i helsevesenet som gir nye utfordringer både i spesialisthelsetjenesten og kommunalt. Det trekkes frem at det i kommunehelsetjenesten er en stor gruppe arbeidere med utdanning på videregående nivå, og at tilbyder ønsker å gi et tilbud til disse. Dette vil ruste denne gruppen for videre utfordringer og styrke kompetansen i helsevesenet generelt.

Det vises ikke til noen andre lover eller dokumenter som omhandler psykisk helse eller rusomsorg.

Vurdering

Tilbyder viser i noen grad at dette er en viktig utdanning. Dette er vi enig i. Selv om Samhandlingsreformen nevnes, vises det ikke hvordan intensjonene med reformen påvirker samfunnets behov for personell med utdanning innen psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Vi mener det er viktig for studentene å være dette bevisst, og mener det må komme frem i studieplanen.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må utdype og synliggjøre behovet for helsepersonell med fagskoleutdanning innen psykisk helsearbeid og rusarbeid, og synliggjøre dette i studieplanen.

2.2.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

Tilbyder beskriver i søknaden at studentene må ha:

1. enten:
fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev fra studieretning for helse- og sosialfag som helsearbeider, utdannet som offentlig godkjent hjelpepleier eller omsorgsarbeider.
2. eller:
ha godkjent realkompetanse. Realkompetansesøkeren må ha fått sin kompetanse vurdert opp mot studieretning for helse- og sosialfag, fagbrev som helsefagarbeider.

Realkompetansevurderingen gjøres av Fylkeskommunen der søker har bostedsadresse. Søkere som ikke har norsk som morsmål, må ha gjennomført og bestått Norskprøve 3 eller evt. Bergenstesten.

Vurdering

Vi mener opptakskravene er tilfredsstillende for å kunne nå læringsmålene og kunne nyttiggjøre seg av det faglige innholdet.

Søkere som ikke har videregående opplæring, vurderes ut fra kriterier om realkompetanse. Disse vurderes å være gode og sikre kvaliteten på studiet. Det må tydeliggjøres hva som vurderes som relevant erfaring, da dette er viktig informasjon til søker. Det bør vurderes om yrkeserfaring skal brukes som et opptakskriterium ved rangering av søkere.

Opptakskravene må beskrives også i studieplanen, da dette er informasjon studentene lett skal ha tilgang til.

Det gjøres oppmerksom på at det ikke heter helse- og sosialfag lenger. Benevnelsen nå er helse- og oppvekstfag.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- beskrive opptakskravene i studieplanen
- tydeliggjøre hva som menes med relevant erfaring

Tilbyder bør:

- vurdere om yrkeserfaring skal brukes som et opptakskriterium ved rangering av søkere
- bruke «helse- og oppvekstfag» i studieplan og andre dokumenter

2.3 Faglig innhold

2.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet presenteres i en egen studieplan.

Navnet, «Psykisk helsearbeid og rusarbeid» brukes konsekvent i studieplanen (se ellers kriterium 1).

Læringsutbyttet for studiet er beskrevet både for studiet under ett, og under hver av de fem modulene. Disse utdypes i studieplanen og er delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers kriterium 2).

Studiet er inndelt i fem moduler, i tillegg til praksis og det tilbys som et deltidsstudium over to år. Tilbyder har laget en oversikt over hvor mange uker som skal brukes på hver modul. Det angis at studiet totalt beregnes til 1500 timer, og tilbyder har vist hvor mange timer studenten vil få veiledning, gruppearbeid, hvor mange timer det blir gitt undervisning og pålagte timer til selvstudium. Det vises også hvor mange fagskolepoeng hver modul utgjør.

Det faglige innholdet i hver modul er oversiktlig og tydelig beskrevet og utdypet med både hovedmål, læringsutbytte, innhold, arbeidsformer, moduleksamen og forventet arbeidsmengde.

Overordnede verdier i studiet er mot, engasjement og integritet. Studiets overordnede mål er å utdanne reflekterte yrkesutøvere med høy yrkesetisk standard som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med tjenesteytere og brukere. Studiet legger vekt på kunnskapsutvikling innen etikk, flerkulturell kompetanse og samhandlingskompetanse. Det legges vekt på varierte arbeidsformer for å nå disse målene. Aktiv læring står sentralt, og den understøttes av veiledning på flere arenaer. Det forventes at studentene er aktive i egen læreprosess og tar del i alle arbeidsmetodene. De ulike arbeidsformene som beskrives i studieplanen er workshop, lærerstyrt undervisning, gruppe- og refleksjonsarbeid, praksis og selvstudium.

Litteraturlisten er delt opp slik at all litteratur er knyttet til hver enkelt modul. Det er i tillegg laget en oversikt over hvor mange sider som skal leses i hver modul.

Praksisen er beskrevet i et eget praksisprogram. Her er første delen lik som innledningen i modul 1, og sier ingenting om praksis for psykisk helsearbeid og rusarbeid. Det skisseres at det skal være 2 perioder, og at lengden er 5 uker à 187,5 timer. Det er ikke forklart noe om intensjonen rundt dette. 1. praksis gjennomføres under modul 1+ 2, og 2.praksisperiode gjennomføres under modul 3+4. Det beskrives at det er 80 % obligatorisk fremmøte, og at ved fravær utover dette er praksisperioden «ikke godkjent». Praksis vurderes til bestått / ikke bestått. Praksis kan gjennomføres som praksis på en egen arbeidsplass, eller som prosjekt på egen arbeidsplass. Det er beskrevet mål for praksis, arbeidskrav og kriterier for sluttevaluering og krav til lærer/veileder (se ellers kriterium 10).

Vurderingsformene er tynt beskrevet i utdanningsplanen. Det er ingen formell vurdering av studenten annet enn den avsluttende eksamen tilhørende hver modul. Disse vurderes til bestått / ikke bestått i modul 1,2,3 og 4. Fordypningsoppgaven vurderes med karakterene A-F, der F er «ikke bestått».

Tilbyder har ikke klargjort sentrale begreper i utdanningen knyttet til psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Studieplanen er logisk bygget opp med en innledende del med generell informasjon om studiet, deretter læringsutbytte, arbeidsmetoder og eksamen. Til slutt utdypes det faglige innholdet i utdanningen.

Vurdering

Navnet har blitt vurdert i kriterium 1(jf. kriterium 1).

Læringsutbytte er tydelig og oversiktlig beskrevet for studentene, både for studiet som helhet (jf. kriterium 2) og for hvert enkelt emne (kriterium 7), med unntak av praksis. Se vurderingene under disse kriteriene.

Det samlede omfanget, timetall og antall uker, vurderes til å være realistisk i forhold til innholdet i utdanningen. 1500 timer er innenfor NOKUTs normerte arbeidsmengde for fagskoleutdanning med 60 fagskolepoeng.

De ulike arbeidsformene er noe tynt beskrevet i studieplanen. Tilbyder bør si litt mer om hva tanken bak de forskjellige arbeidsformene er, for å vise sammenhengen med det pedagogiske og innholdet i utdanningen (kriterium 8). Tilbyder viser hvilke læringsformer og arbeidskrav studentene vil møte under hvert emne. Dette er med på å gjøre det oversiktlig for studentene. Det er på den annen side kun en formell vurdering per modul. Dette gjør det vanskelig for studenten å vite om de har forstått stoffet, og få veiledning på dette. Tilbyder må vise til flere innleveringer eller vurderingssituasjoner for å kunne følge studentens progresjon tettere.

Det er ikke beskrevet hva slags læringsportal det eventuelt skal brukes i studiet. Dette og hva slags opplæring/brukerstøtte studenten gis må være med i studieplanen.

Praksis vil bli vurdert under kriterium 10.

Utdanningsplanen fremstår som oversiktlig. Den er logisk bygd opp, og lett å finne frem i. Modulene henger sammen, bygger på hverandre og fremstår som en helhet. Vi vurderer at innholdet i emnene er tilstrekkelig og relevant i forhold til hva denne utdanningen skal inneholde.

Studieplanen bærer preg av å være bygget over en felles lest for flere utdanninger, hvor det ved flere anledninger er henvist til utdanninger relatert til kreft (side 5 og vedlegg side 39). Det gjentas at utfordringene med et mer kulturelt sammensatt samfunn er et satsningsområde. Dette er vi enig i at er viktig, men synes det er underlig at dette vektlegges mer enn utfordringen innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dette må tilbyder rette opp i. Studieplanen mangler et eget punkt med beskrivelse av vurderingsformer. Dette må tilbyder utdype.

Det står ingen ting om opptakskrav i studieplanen. Det må komme frem her også, ikke bare i søknaden.(se kriterium 4)

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- vise til flere innleveringer eller vurderingssituasjoner for å kunne følge studentens progresjon tettere
- beskrive opptakskriterier i studieplanen
- beskrive læringsportal og hva slags opplæring/brukerstøtte som gis
- bearbeide studieplanen med tanke på å rette opp klippe-/limefeil samt gjøre planen mer tydelig på at den omhandler psykisk helsearbeid og rusarbeid
- ha et eget punkt med beskrivelse av vurderingsformer

2.3.2 Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Tilbyder har i sin innledning til studieplanen skrevet generelt om sin bakgrunn som fagskoletilbyder og noe om behovet for fagskoleutdanning i helsetjenesten generelt. De har hatt nært samarbeid med praksisfeltet i arbeidet med studieplanen.

Det er beskrevet gode og tydelige læringsutbyttebeskrivelser, se omtale under kriterium 2.

Det faglige innholdet er oversiktlig satt opp punktvis under hver modul, se kriterium 6. Innholdet tar utgangspunkt i beskrivelsene for læringsutbytte.

Praksis er omtalt i kriterium 10.

Både psykisk helsearbeid og rusarbeid er vektlagt like mye i planen.

Vurdering

Det er bra at tilbyder har hatt samarbeid med praksisfeltet i arbeidet med planen da dette er med og bidrar til utdanningens relevans. Utdanningen skal være yrkesrettet og det er viktig at studentene ser sammenhengen mellom yrkeslivets behov og utdanningens innhold. Vi mener det i større grad må begrunnes og vises til hvordan denne fagskoleutdanningen i psykisk helsearbeid og rusarbeid kan møte de utfordringene som finnes i samfunnet i dag. Dette for å skape sammenheng mellom bakgrunnen for utdanningen, hvilke kvalifikasjoner utdanningen skal føre til og hvilke tema den skal inneholde. Tilbyder må synliggjøre dette, og det kan godt gjøres i sammenheng med samfunnets behov for utdanningen, se kriterium 3.

Praksis er en viktig del av studiet og må beskrives nærmere og med tydelig læringsutbyttebeskrivelser, se kriterium 10.

Det faglige innholdet tar utgangspunkt i læringsutbytte og vi mener dette er relevant for å oppnå ønskede kvalifikasjoner.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må i større grad vise sammenheng mellom planen, læringsutbytte og arbeidsliv ved å begrunne utdanningens relevans i studieplanen.

2.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

2.4.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

Tilbyder legger vekt på egen innsats og aktiv deltagelse av studenten. Det legges opp til varierte undervisningsformer og arbeidsmetoder, og fleksibilitet ved at lærer og studenter samarbeider om valg av metode og undervisningsformer.

Tilbyder beskriver at følgende arbeidsformer vil brukes: forelesninger, rollespill, refleksjonsgrupper, studentfremlegg, presentasjoner, forskjellige gruppe- og refleksjonsarbeid, praksis med refleksjon og veiledning og selvstudium. Det beskrives at det vil holdes modulseminarer, work-shop. Det er ikke klart for oss om dette er den måten undervisningen legges opp til, eller om dette er i tillegg til andre samlinger.

Vurdering

De ulike arbeidsformene er noe tynt beskrevet i studieplanen. Tilbyder bør si litt mer om hva tanken bak de forskjellige arbeidsformene er, for å vise sammenhengen med det pedagogiske og innholdet i utdanningen. De er varierte og gjør at studentene kan lære på flere måter. Det er bra at undervisningsformene bygger på tidligere erfaringer studentene måtte ha. Dette underbygger vekst og læring rettet mot yrkeslivet. Et av målene i studiet er å fremme samarbeid, dette bør også avspeiles i arbeidsformene. Gruppearbeid vil være et eksempel på en arbeidsform som passer dette målet, men dette er ikke beskrevet nærmere.

Vi mener at undervisningsformene og arbeidsmetodene er tilpasset opptakskravene og utdanningens mål.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må utdype når og hvordan varierte arbeidsformer/metoder som bygger på den modenhet studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående skole skal brukes i opplæringen:

2.4.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

I søknaden beskrives det oppfølging av studentene både enkeltvis og i grupper. Hver teorimodul inneholder både arbeid i grupper og individuelt. Det understrekes at det legges vekt på studentmedvirkning når arbeidsmetoder skal velges. Det pedagogiske opplegget er lagt opp slik at studentenes mål kan nås på best mulig måte.

Det kommer frem at skolen vil kartlegge studentens særskilte behov ved en samtale før skolen starter. Det ligger også ved et skjema som skal brukes i denne samtalen. Det sies ikke mer om denne samtalen, eller om oppfølging av studentene underveis i studiet.

Det kommer frem at skolen har fagskoleansvarlig kompetanserådgiver som gjennom hele studiet vil ha kontakt med studentene. Det legges vekt på å motivere studentene til å fullføre studie blant annet ved å styrke mestringsfølelsen.

Det nevnes også at skolen har både rutiner og erfaring med studenter med lese- og skrivevansker og med minoritetsbakgrunn.

Vurdering

At undervisningen veksler mellom å være individuell og i grupper er bra både for motivasjon og for tilbakemeldinger.

Det nevnes også at skolen har både rutiner og erfaring med studenter med lese- og skrivevansker og med minoritetsbakgrunn. Dette finner vi merkelig, da det er oppgitt at skolen ennå ikke har tatt opp studenter til fagskoleutdanning. Vi syns ikke dere kan gi inntrykk av at skolen har erfaring på dette nivået hvis fagskoleutdanning ikke har vært satt i gang.

Vi mener at det er bra med en obligatorisk kartleggingssamtale med hver enkelt student i begynnelsen av studiet for å avklare forventninger og særskilte behov. Denne samtalen bør beskrives i studieplanen, for at studentene skal ha informasjon om denne lett tilgjengelig. Det må også være minimum to individuelle oppfølgingssamtaler underveis i studiet for hver student.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- gjennomføre to individuelle samtaler med hver enkelt student i løpet av studie
- beskrive mål for samtalene i studieplanen

Tilbyder bør:

- gjøre informasjonen om retten til tilrettelegging ved særskilte behov lett tilgjengelig for studentene

2.4.3 Praksis (kriterium 10)

Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Som en del av studieplanen, er det en del som heter praksisprogram. Her beskrives praksis mer utfyllende. Den første delen, på s. 20, er samme innledning som på modul 1, og det mangler altså en innføring om tankene rundt praksis. Det skal gjennomføres to praksisperioder à fem uker hver. Den første skal gjennomføres i modul 1-2, og den andre i modul 3-4. Der er begge på 187,5 timer, altså 5 uker à 37,5 timer. Studenten får «ikke bestått» praksis ved fravær over 20 %.

Praksisen kan gjennomføres på en egnet arbeidsplass eller som prosjekt på egen arbeidsplass. Det siste gjelder studenten som arbeider med målgruppen til studiet. Ved praksis som prosjekt, skal det inngås en kontrakt mellom student, arbeidsplass og fagskolens lærer. Denne kontrakten må vedlegges søknaden. Da skal studenten bidra med fagutvikling i praksisfeltet.

Evaluerings av studenten i praksis skjer ved sluttevaluering, med lærerveileder og praksisveileder. Dette skjer etter angitte kriterier, og ved fare for å få «ikke bestått» skal studenten varsles senest en uke før avsluttet praksisperiode.

I praksisprogrammet beskrives fravær, mål for praksisen, hvilke oppgaver som skal innleveres, kriterier for sluttevaluering, kriterier for å bestå praksis og krav til lærer og praksisplassen/veileder. Det er ikke beskrevet hvilke krav som stilles til studenten. Skjemaene som brukes i praksis ligger ved

studieplanen. Det er «skjema for turnusplan», «skjema for individuelle mål», «skjema for refleksjonsnotat» og «skjema for evalueringsskjema av student i praksis».

Det beskrives altså kriterier for sluttevaluering, men det vises ikke til flere vurderingssamtaler.

Det er ikke beskrevet i studieplanen at tilbyder har ansvar for å skaffe praksisplasser i siste instans. Det står i vedlegg 14, «Mal for en praksisavtale», at den ene praksisperioden kan gjennomføres på egen arbeidsplass hvis arbeidsplassen er representativ for utdanningen, og godkjennes av skolen. Den andre praksisperioden skal gjennomføres på en av de andre praksisstedene tilbyder har godkjent. Denne informasjonen må inn i studieplanen.

Tilbyder sier ingen ting om at studenten må møte utfordringer fra begge brukergrupper i løpet av praksis. Det er lagt ved en avtale mellom tilbyder og Lovisenberg Diakonale sykehus i Oslo, og Frelsesarmeen i Bergen og Trondheim. Det er ikke sagt noe om flere praksissteder.

Vurdering

Det må skrives en innledning og forklaring til praksis som er oppdatert, aktuell for psykisk helsearbeid og rusarbeid, og som gir mest mulig detaljert informasjon som studenten kan nyttiggjøre seg av. Praksis kan også beskrives som et emne under den modulen den skal gjennomføres. Det blir da lettere å se hva som skal være fokus i den enkelte periode. Det må fremkomme at periode 2 må bygge på periode 1.

Målene for praksisen må som de andre modulene, deles opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsområdene som beskrives er også her for generelle, og må spesifiseres for psykisk helsearbeid og rusarbeid. Her er det igjen et mål som omhandler kreft.

Ved praksis som prosjekt på egen arbeidsplass skal studenten bidra til fagutvikling.

Antall timer i praksis er høyt. Det vil frigjøre lite tid til oppgaver som studenten skal skrive ved siden av og til egen refleksjon. Det er også mye å tillate at studenten har 20 % fravær. Vi mener tilbyder bør vurdere om 10 % skal være grensen, og om antall timer bør reduseres til 300 -350.

Når det gjelder «Mal for praksisavtale» er den for generell og tilfredsstillende ikke minstemålene for hva praksisavtaler bør inneholde. En mal for praksisavtale bør som et minimum inneholde type praksis, varighet, mål, innhold, veiledning og ansvarsfordeling.

Det må presiseres at praksisveileder må ha utdanning på tilsvarende eller høyere nivå enn den utdanningen studenten går på.

Det bør være med et punkt i studieplanen om hvilke forventninger som stilles til studenten, på lik linje som til lærer og veileder.

Tilbyder må sørge for at studenten får praksis hvor de møter begge brukergrupper i løpet av studieforløpet.

Vurderingen av studenten virker litt tynn for oss. Det må tydeliggjøres hvordan kommunikasjonen er mellom praksissted/student og lærer er tenkt gjennom praksisperioden. Skal det være en målsamtale?

Hvordan følges det opp fra skolens side om studenten gjør progresjon i løpet av praksisperioden? Det er for sent å forandre kurs etter sluttvurdering.

Det må komme frem hvor studenten skal kunne gjennomføre praksis, så det blir tydelig at praksis er relevant for utdannelsen. Dette gjelder for alle tre studiesteder. Har samarbeidspartnerne nok praksisplasser til 50 studenter?

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- skrive en innledning og forklaring til praksis som er oppdatert
- revidere læringsområdene for praksis
- presisere at praksisveileder må ha tilsvarende eller høyere utdanning enn den utdanningen studenten går på
- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette
- være tydelig på at skolen i siste instans har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen
- oppdatere «mal for praksisavtale» med presisering av type praksis, varighet, mål, innhold, veiledning og ansvarsfordeling
- vise hvordan tilbyder følger opp studenten under praksisperioden
- vise hvordan kommunikasjonen mellom praksissted/student og skole er gjennom praksisperioden
- vise relevante praksisplasser på alle tre praksissteder

Tilbyder bør:

- ha med et punkt i studieplanen om hvilke forventninger som stilles til studenten under praksisperioden
- vurdere å forandre timeantall og fraværsprosent

2.4.4 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

Tilbyder planlegger å starte denne utdanningen i Oslo, Bergen og Trondheim. Utdanningen er beregnet til å ta opp 50 studenter på hvert sted og det beregnes 2,5 årsverk, det vil si at det er det er 1 faglig ansatt per 20 studenter.

I Oslo er det inngått en samarbeidsavtale med Lovisenberg Diakonale sykehus som kan bidra med faglærere, sensorer og praksisplasser.

I Bergen har tilbyder inngått avtale med Frelsesarmeens rusomsorg. Frelsesarmeen bidrar med fagpersonell, lokaler og kontaktnett. Fagressurser fra Oslo vil også benyttes.

I Trondheim har tilbyder også inngått avtale med Frelsesarmeen og de vil som i Bergen benytte fagressurser fra Oslo.

I vedlegg 16 viser tilbyder antall personer og deres stillingsprosent, som er knyttet til utdanningstilbudet. Til sammen utgjør de som er beskrevet i vedlegget 1,35 årsverk.

Vurdering

Vi mener lærertettheten er tilfredsstillende i forhold til behovet. 1:20 er tilstrekkelig. I vedlegg 16 er det gjort rede for 1,35 årsverk. Er det da tenkt at skolen i første omgang skal ta inn bare litt over 20 studenter? Dette må det gjøres rede for. Det er kun lagt ved oversikt over personalet i Oslo. Hvem skal undervise og følge opp studentene kontinuerlig i de to andre byene?

Personalet er i relativt små brøkdeler. Den største er i 50 %. Det må vises hvordan det er tenkt at studentene skal få kontinuerlig oppfølging gjennom studiet. Vi vurderer personalet som for lite og ikke stabilt nok for å beholde kontinuitet.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- vise hvordan det er tenkt at studentene skal få kontinuerlig oppfølging gjennom studiet
- gjøre rede for hvem undervisningspersonalet er og hvem som skal følge opp studentene i Bergen og Trondheim

2.4.5 Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

Tilbyder har lagt ved en tabell for undervisningspersonell tilknyttet utdanningstilbudet. Den som har størst stilling, 50 %, skal være sykepleier med videreutdanning i psykisk helsearbeid/rusarbeid. De andre er spesialpedagog, sykepleier med videreutdanning i psykiatri, sykepleier med veiledning og

prosjektledelse, sykepleier med master i klinisk sykepleievitenskap og fagperson med fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og fra rusarbeid.

Av pedagogiske kvalifikasjoner kommer det frem at to er lærere, og fire har erfaring med kurs, veiledning eller undervisning.

Alle oppgis å ha digital kompetanse på bakgrunn av erfaring og daglig bruk av data. Tre oppgis å ha kompetanse i å kommunisere med studenter digitalt og håndtere en læringsplattform.

Tabellen viser at flere har ledererfaring og én har yrkeserfaring som psykiatrisk sykepleier.

I kravspesifikasjonen står det at undervisningspersonalet skal være tverrfaglig sammensatt og at det legges vekt både på teoretisk kompetanse og praksiserfaring. Alle skal ha utdanning tilsvarende nivå som utdanningen eller høyskolenivå og ha oppdatert klinisk erfaring.

Vurdering

Vi mener det er viktig at det blant faglærerne er kompetanse innen begge fagområdene psykisk helsearbeid og rusarbeid for undervisning på dette studiet. Vi ser at dette er tenkt tilfredsstillt når det gjelder formell utdanning for den personen som skal inn i den stillingen som ennå ikke er tilsatt. Dette er bra og viktig for å sikre utdanningens relevans. Kravspesifikasjonen må inneholde krav om formell utdanning innen de fagområdene det skal undervises i.

Vi mener det i kravspesifikasjonen må stilles krav til pedagogisk kompetanse samt presiseres hvilken yrkeserfaring som er relevant. Utdanningen er på tertiært nivå og studentene legger ned mye arbeid, det er viktig at lærestoffet blir presentert på en pedagogisk måte, og at det sikres at de som skal presentere teoristoffet har yrkeserfaring slik at de kan rette undervisningen opp mot dagens yrkesfelt. Det må lages tabeller for undervisningspersonalet også for de to andre praksisstedene som inneholder samme informasjon som den som er vedlagt.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- ha kravspesifikasjon som inneholder krav om pedagogisk kompetanse
- ha kravspesifikasjon som presiserer at teoretisk kompetanse og praksiserfaring må være innen de fagretninger som studiet omhandler, psykisk helsearbeid og rusarbeid
- lage tabell over undervisningspersonellet i Bergen og Trondheim

2.5 Eksamen og vitnemål

2.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Tilbyder vil gjennom studieforløpet vekse mellom lærer initiert undervisning, gruppe- og refleksjonsarbeid, praksis med refleksjon og veiledning og selvstudium. Studentene skal være aktive og det vil være studentfremlegg og presentasjoner/respons på medstudenters fremlegg. Det kommer ikke frem hvordan lærerne skal gi tilbakemelding/respons, og det er ikke vist til andre arbeidskrav i løpet av studiet.

De fire første teorimodulene samt praksis vurderes til bestått / ikke bestått.

Modul 5 omhandler fordypningsoppgaven som utgjør eksamen. Den skal tas som individuell eksamen.

Vurdering

Alle moduler må være bestått for å kunne få vitnemål. Moduleksamen vurderes med bestått / ikke bestått og fordypningseksamen med bokstavkarakter A-F. Det er tydelig hva som er tellende vurdering.

Vi savner at tilbyder beskriver mer om generelle tanker rundt vurdering, og hvordan vurdering skal foregå på en måte som sikrer at studenten bygger kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, sten for sten. Det er ikke beskrevet hvordan tilbyder har tenkt å gi tilbakemeldinger til studenten underveis i studiet, noe vi mener er viktig slik at studenten vet hva han/hun skal jobbe med for å forbedre seg.

Det sies i søknaden at det benyttes eksterne sensorer ved eksamen, og to eksterne sensorer ved fordypningseksamen. Betyr det at faglærerne ikke er involvert i vurdering i det hele tatt?

Vi mener det må være arbeidskrav underveis i studiet i tillegg til moduleksamen for å motivere og kunne gi studentene en pekepinn på hvor de er underveis i studiet.

Det må være en karakteroversikt i studieplanen som sier noe om hva de ulike karakterene står for.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- beskrive og tydeliggjøre vurdering på en overordnet måte, samt hvordan underveisvurdering skal foregå
- ha med en karakteroversikt som beskriver hva de ulike karakterene står for
- ha flere arbeidskrav enn moduleksamen

2.5.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

Det er lagt ved en kravspesifikasjon for sensorer som sier at sensorer skal ha utdanning på tilsvarende nivå eller høgskoleutdanning og relevant allsidig praksis. Sensorene skal rekrutteres fra andre kliniske fagmiljø, andre fagskoler og høgskoler.

Det skal være eksterne sensorer og brukes kandidatnummer ved eksamen. Ved fordypningseksamen brukes det to sensorer.

Vurdering

Sensorer rekrutteres eksternt og det benyttes kandidatnummer ved eksamen. På den måten bidrar tilbyder til upartisk vurdering.

Det står ikke noe i kravspesifikasjonen om krav til formell utdanning innenfor de fagområdene som utdanningen omhandler. Vi mener det er viktig at de som skal bidra i sensurering av studentenes arbeid har det, eller yrkeserfaring fra fagområdene psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sikre i kravspesifikasjonen at sensorer har formell utdanning innen fagfeltet og/eller yrkeserfaring fra psykisk helsearbeid og rusarbeid.

2.6 Infrastruktur

2.6.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

Det er i søknaden beskrevet at det som kreves for å gjennomføre utdanningen er: forelesningssal for 50 studenter, 2 klasserom for 25 studenter, 5 grupperom for 10 personer, kantine og trådløst internett. Tilbyder har egne lokaler i Oslo som i stor grad dekker dette. De opplyser at de kan leie lokaler i umiddelbar nærhet ved behov.

Når det gjelder studiested Bergen og Trondheim vil tilbyder leie lokaler som har forelesningssal for 50 studenter, 5 grupperom for 10 studenter og kantine med plass til 50 studenter. Disse lokalene skal ha trådløs internettilgang.

Studenten skal ha egne PC-er.

Det står ikke noe om prosjektor eller annet audiovisuelt utstyr.

Vurdering

Vi vurderer at tilgangen på rom er tilstrekkelig i forhold til behovet. Det er viktig at det finnes grupperom tilgjengelig med tanke på arbeidsformene workshops og refleksjonsgrupper.

Studentene skal bruke egne PC-er og det skal være internettilgang i alle rom.

For å gjennomføre utdanningen som forutsatt mener vi det er nødvendig med audiovisuelt utstyr som for eksempel prosjektor, tavle eller smartboard. Dette bør komme frem i søknaden. Det må foreligge en intensjonsavtale for leie av lokaler på alle tre studiesteder.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må foreligge en intensjonsavtale for leie av lokaler på alle tre studiesteder.

Tilbyder bør opplyse om annet audiovisuelt utstyr.

2.6.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

I utdanningsplanen legges det opp til arbeidsformer der bruk av PC er nødvendig, både gjennom læringsportalen skolen har, og gjennom det tilbyder kaller nettbasert gruppe- og refleksjonsarbeid. Studentene skal ha egne PCer og tilbyder opplyser å ha IT-avdeling med ressurspersoner.

Skolen har egen hjemmeside og en læringsplattform der informasjon blir gjort tilgjengelig.

Vurdering

Vi mener det er bra at tilbyder har IT-avdeling med ressurspersoner som kan være behjelpelig for studentene og lærerne. Dette må det opplyses om i utdanningsplanen slik at studentene lett vet hvor de kan få hjelp om de trenger det.

Det må beskrives hvilken læringsportal som brukes og hvilken brukerstøtte som tilbys, dette er for øvrig nevnt i kriterium 6.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må beskrive læringsportal og hva slags opplæring/brukerstøtte som gis.

2.6.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Tilbyder har tilgang til bibliotek med fagbøker, tidsskrifter og aviser som vil være tilgjengelig for studentene. Det opplyses ikke om dette biblioteket er elektronisk med tanke på studiestedene Bergen og Trondheim.

På skolens hjemmeside vil søknadsfrister, studieplaner, pensumslitteratur og så videre offentliggjøres.

Faglærerne har ansvar for å oppdatere informasjon i læringsplattformen slik at studentene er sikret tilgang på aktuell og relevant informasjon.

Vurdering

Vi vurderer at studentene gjennom informasjon i læringsplattformen og på skolens nettside har god nok tilgang på aktuell og relevant informasjon fra skolen.

Hvis tilbyders bibliotek ikke er tilgjengelig digitalt må skolen være behjelpelig med å opplyse studentene om hvor de kan få tilgang til slike tjenester på de respektive studiestedene.

Konklusjon

Nei, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sikre at også studentene i Bergen og Trondheim har tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.

2.6.4 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

Tilbyder opplyser i søknaden og i utdanningsplanen at de har hatt et tett samarbeid med yrkesfeltet i forbindelse med arbeidet med utdanningsplanen. De opplyser at samarbeidet med Lovisenberg skal omhandle forelesere, veiledere og sensorer, praksisplasser og revidering av studieplaner.

De har lagt ved samarbeidsavtaler med Lovisenberg Diakonale sykehus, Frelsesarmeens rusomsorg og Grefsenlia, som sammen dekker de brukergruppene som utdanningen omhandler. Det oppgis også at skolen har vært i dialog med andre aktuelle enheter i Oslo og omegn med tanke på praksisplasser.

Vurdering

Vi mener at det lokale samarbeidet knyttet til praksisplasser for studentene er godt ivarettatt når det gjelder studiested Oslo. Det må fremvises samarbeidsavtaler også for de andre studiestedene som sikrer studentene mulighet for praksis der de møter begge brukergrupper.

Å være med i et faglig nettverk er viktig for å sikre utdanningens relevans i forhold til yrkeslivet og vi mener det er bra at samarbeidet skolen/Lovisenberg også innbefatter revidering av studieplaner.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må:

- ha egne læringsutbyttebeskrivelser for praksis
- rydde opp i ord og begrep slik at planen tydelig omhandler psykisk helsearbeid og rusarbeid
- utdype og synliggjøre behovet for helsepersonell med fagskoleutdanning innen psykisk helsearbeid og rusarbeid, og synliggjøre dette i studieplanen.
- beskrive opptakskravene i studieplanen
- tydeliggjøre hva som menes med relevant erfaring
- vise til flere innleveringer eller vurderingssituasjoner for å kunne følge studentens progresjon tettere
- ha et eget punkt med beskrivelse av vurderingsformer
- utdype når og hvordan varierte arbeidsformer/metoder som bygger på den modenhet studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående skole skal brukes i opplæringen
- skrive opptakskriterier i studieplanen
- beskrive læringsportal og hva slags opplæring/brukerstøtte som gis.
- bearbeide studieplanen i forhold til klippe/lime-feil samt gjøre planen mer tydelig i forhold til at den omhandler psykisk helsearbeid og rusarbeid
- i større grad vise til sammenheng mellom planen, læringsutbytte og arbeidsliv ved å begrunne utdanningens relevans i studieplanen
- gjennomføre to individuelle samtaler med hver enkelt student i løpet av studie
- beskrive mål for samtalene i studieplanen
- skrives en innledning og forklaring til praksis som er oppdatert
- revidere læringsområdene for praksis
- vise relevante praksisplasser på alle tre praksissteder
- presisere at praksisveileder må ha tilsvarende eller høyere utdanning enn den utdanningen studenten går på
- sikre at alle får praksis hvor de møter begge de brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette
- være tydelig på at skolen i siste instans har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen
- oppdatere praksisplanen etter NOKUTs krav.

- vise hvordan tilbyder følger opp studenten under praksisperioden
- vise hvordan kommunikasjonen mellom praksissted/student og skole er gjennom praksisperioden
- vises hvordan det er tenkt at studentene skal få kontinuerlig oppfølging gjennom studiet
- gjøre rede for hvem som skal følge opp studentene i Bergen og Trondheim
- ha kravspesifikasjon som inneholder krav om pedagogisk kompetanse
- ha kravspesifikasjon som presiserer at teoretisk kompetanse og praksiserfaring må være innen de fagretninger som studiet omhandler, psykisk helsearbeid og rusarbeid
- beskrive og tydeliggjøre om vurdering på en overordnet måte, samt hvordan underveisvurdering skal foregå
- ha med en karakteroversikt som beskriver hva de ulike karakterene står for
- ha flere arbeidskrav enn moduleksamen
- sikre i kravspesifikasjonen at sensorer har formell utdanning innen fagfeltet og/eller yrkeserfaring fra psykisk helsearbeid og rusarbeid.
- beskrive læringsportal og hva slags opplæring/brukerstøtte som gis
- foreligge en intensjonsavtale for leie av lokaler på alle tre studiesteder
- sikre at også studentene i Bergen og Trondheim har tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon
- lage tabell over undervisningspersonellet i Bergen og Trondheim

Tilbyder bør:

- vurdere om yrkeserfaring skal brukes som et opptakskriterium ved rangering av søkere
- bruke «helse- og oppvekstfag» i studieplan og andre dokumenter
- få informasjonen om retten til tilrettelegging ved særskilte behov lett tilgjengelig for studentene
- ha med et punkt i studieplanen om hvilke forventninger som stilles til studenten under praksisperioden
- vurdere å forandre timeantall og fraværspersent
- opplyse om annet audiovisuelt utstyr

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

3 Tilsvaarsrunde

NOKUT mottok 20. desember 2013 tilbakemelding fra søkeren, på utkast til tilsynsrapport, datert 15. november 2013. Tilbyders tilsvaer er limt inn under.

3.1 Søkerens tilbakemelding

Nedenfor er tilsvaret, unntatt bør-punktene, kopiert inn.

Tilsvaer til sakkyndig rapport sak 13/264 fra Aschehoug fagskole AS

Tilbyder må:

1. Ha egne læringsutbyttebeskrivelser for praksis.

Svaer fra Aschehoug fagskole: Dette er utarbeidet og finnes i pkt. 7.2. Hele pkt. 7 omhandler praksis.

2. Rydde opp i ord og begrep slik at planen tydelig omhandler psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Svaer fra Aschehoug fagskole: Studieplanen omhandler nå konsekvent psykisk helsearbeid og rusarbeid.

3. Utdype og synliggjøre behovet for helsepersonell med fagskoleutdanning innen psykisk helsearbeid og rusarbeid, og synliggjøre dette i studieplanen.

Svaer fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i pkt. 1.

4. Beskrive opptakskravene i studieplanen og yrkeserfaring.

Svaer fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i pkt. 2.5.

5. Tydeliggjøre hva som menes med relevant erfaring.

Svaer fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i pkt. 2.5.

6. Vise til flere innleveringer eller vurderingssituasjoner for å kunne følge studentens progresjon tettere.

Svaer fra Aschehoug fagskole: En studieoppgave per modul er tilføyd, som det gis skriftlig tilbakemelding på. Se pkt. 2.7, avsnitt. 11.

7. Ha et eget punkt med beskrivelse av vurderingsformer.

Svaer fra Aschehoug fagskole: Vurdering fremkommer per modul, knyttet til læringsutbyttebeskrivelse. Fortløpende vurdering av studentens faglige progresjon blir gitt gjennom veiledning og er beskrevet i pkt. 2.8. Avsluttende evaluering i form av moduleksamen, beskrevet i hver modul. Praksisvurdering er beskrevet i pkt. 7.5.

8. Utdype når og hvordan varierte arbeidsformer/-metoder som bygger på den modenhet studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående skole, skal brukes i opplæringen.

Svaer fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i punkt 2.7.

9. Beskrive læringsportal og hva slags opplæring/brukerstøtte som gis.

Svaer fra Aschehoug fagskole: Etter anbudsprosess er e-læringsplattform valgt, men kjøpes ikke inn før NOKUT-godkjent utdanning. Det vil bli gitt et kort innføringskurs ved studiestart. Ved behov for support underveis i studiet, henvender studentene seg til skolens administrasjon for veiledning. Se pkt. 2.9.

10. I større grad vise til sammenheng mellom planen, læringsutbytte og arbeidsliv ved å begrunne utdanningens relevans i studieplanen.

Svaer fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i pkt.1.

11. Gjennomføre to individuelle samtaler med hver enkelt student i løpet av studiet.

Svar fra Aschehoug fagskole: Individuelle samtale med student er planlagt i hver modul, se pkt. 2.7, avsn. 2

12. Beskrive mål for samtaler i studieplanen.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i pkt. 2.7, avsn. 3.

13. Skrive en innledning og forklaring til praksis som er oppdatert.

Svar fra Aschehoug fagskole: Pkt. 7 om praksisprogram er oppdatert.

14. Revidere læringsområdene for praksis.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er gjort og beskrevet i pkt. 7.2 om læringsutbytte.

15. Presisere at praksisveileder må ha tilsvarende eller høyere utdanning enn den utdanningen studenten går på.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i pkt. 7.10.

16. Sikre at alle får praksis hvor de møter begge brukergrupper som utdanningen omfatter, og sette dette inn i utdanningsplanen slik at studenten også får tydelig informasjon om dette.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er ivarettatt og beskrevet i pkt. 7.

17. Være tydelig på at skolen i siste instans har ansvar for at alle studenter får praksisplass, ved å skrive det inn i utdanningsplanen.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er ivarettatt og beskrevet i pkt. 7.

18. Vise hvordan tilbyder følger opp studenten under praksisperioden.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i 7.9.

19. Vise hvordan kommunikasjonen mellom praksissted/student og skole er gjennom praksisperioden.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i 7.9.

20. Vises hvordan det er tenkt at studentene skal få kontinuerlig oppfølging gjennom studiet.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i 2.9.

21. Ha kravspesifikasjon som inneholder krav om pedagogisk kompetanse.

Svar fra Aschehoug fagskole: Fagskolen vil sørge for at skolens lærere både har formell kompetanse og fersk praksis innen fagfeltet. Når det gjelder den pedagogiske kompetanse vil vi sørge for at lærerstaben innehar en solid pedagogisk kompetanse, men vi anser det ikke som nødvendig at alle lærere skal ha formell pedagogisk utdanning, vi er også i denne sammenheng opptatt av realkompetanse og vektlegger at alle er gode pedagoger.

22. Ha kravspesifikasjon som presiserer at teoretisk kompetanse og praksiserfaring må være innen de fagretninger som studiet omhandler, psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i pkt. 2.5.

23. Beskrive og tydeliggjøre om vurdering på en overordnet måte, samt hvordan undervisvurdering skal foregå.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er beskrevet i pkt. 2.8.

24. Ha med en karakteroversikt som beskriver hva de ulike karakterene står for.

Svar fra Aschehoug fagskole: Dette er satt inn i studieplanen pkt. 2.9.

25. Ha flere arbeidskrav enn moduleksamen

Svar fra Aschehoug fagskole: En studieoppgave per modul er tilføyd, som det gis skriftlig tilbakemelding på. Se pkt. 2.7, avsnitt 11.

26. Sikre i kravspesifikasjonen at sensorer har formell utdanning innen fagfeltet og/eller yrkeserfaring fra psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Svar fra Aschehoug fagskole: Sensor skal ha formell utdanning innen fagfeltet og/eller yrkeserfaring og har lagt det inn i kravspesifikasjonen til sensor.

3.2 NOKUTs tilleggsvurdering

I oversendelsesbrevet til utkastet til tilsynsrapporten anbefalte NOKUT søker å bruke tid på å omarbeide utdanningstilbudet og sende ny søknad i stedet for å komme med tilsvaret. Det ble informert om at tilsvaret måtte avgrenses til kun å gjelde feil, mangler eller misforståelse i de sakkyndiges vurdering og at NOKUT kun tillater mindre justeringer i forhold til den opprinnelige søknaden, jf. Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (3). Både omfanget og innholdet i tilbyders kommentarer til den sakkyndige rapporten er av en slik natur at tilsvaret er å betrakte som en ny, revidert søknad, ikke en påpeking av mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. Vi viser også til den faglige vurderingen hvor sakkyndige anbefalte tilbyder å jobbe med videreutvikling av studietilbudet i stedet for å komme med tilsvaret.

Vi ser av tilsvaret at dere har trukket søknaden for to av lærestedene (Bergen og Trondheim), men vi anser likevel tilsvaret som for omfattende.

3.2.1 Endelig konklusjon

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

4 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser ikke de faglige kravene for godkjenning av utdanningstilbudet *Psykisk helsearbeid og rusarbeid*, 60 fagskolepoeng stedbasert, ved Aschehoug fagskole AS som oppfylt. Vi avslår derfor søknaden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

5 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- Søknad fra Aschehoug fagskole AS datert 15.02.2013 om godkjenning av fagskoleutdanningen *psykisk helsearbeid og rusarbeid*. Tilbudet er ettårig på heltid eller toårig på deltid. Undervisningen er stedbasert. NOKUTs saksnummer: 13/264-1.
- Tilsvar på sakkyndig vurdering i utkast til tilsynsrapport, datert 20.12.2013. NOKUTs saksnummer: 13/264-11."

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Sykepleier, Hanne Ekroll, Ullevaal universitetssykehus**
Hanne Ekroll er utdannet sykepleier (1999) og homeopat (2005), og har bred erfaring fra helse- og omsorgssektoren. Hun har blant annet jobbet på A-senteret i Oslo, som har både poliklinisk og døgntilbud for mennesker med rusrelatert problematikk. Her har Ekroll jobbet både med behandling, som koordinator for de sykepleiefaglige tjenestene, og som inntakskonsulent, ansvarlig for vurdering av søknader om behandlingstilbud. I tillegg holdt hun kurs for klientene om avhengighet. Ekroll har også jobbet som avdelingsleder på Abildsø Bo- og rehabiliteringssenter, der hun var ansvarlig for all virksomhet på avdelingen, inkludert slike ting som ansettelser og veiledning av helsefagarbeidere. Siden 2011 har hun jobbet på akutt psykiatrisk avdeling på Ullevaal universitetssykehus.
- **Avdelingsleder Birgitte Bjørngaard, Lukas fagskole og kurscenter**
Birgitte Bjørngaard er utdannet sykepleier (1986) med videreutdanning i stomisykepleie (2000). Hun har praktisk pedagogisk seminar (1990) og studier i Kultur og helse (2004). Etter å ha jobbet som sykepleier i 15 år har hun fått bred erfaring fra helse- og omsorgssektoren. I 2001 begynte hun å jobbe som faglærer i rehabilitering ved Lukas videregående skole. Fra 2004 har hun vært avdelingsleder ved Lukas Fagskole og kurscenter. Dette arbeidet har gitt henne god innsikt i planene for utdanningstilbudene Miljøarbeid innen rus og Psykisk helsearbeid. I tillegg har Bjørngaard undervist i tverrfaglig samarbeid på Høgskolen i Sør-Trøndelag.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for utdanningstilbudet *psykisk helsearbeid og rusarbeid* ved Aschehoug Fagskole AS.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009